

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

**ALAPÍTVÁ:
1862-ben**

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

**1994.
OKTÓBER**

CXXIX. évfolyam

A TARTALOMBÓL

A hazai állami fafeldolgozó ipar gazdasági helyzete sokkal rosszabb képet mutat, mint az erdőgazdálkodás.
290. oldal

Az tény, hogy a felügyelet az ellehetetlenülés felé haladnak, és ezt mindenképpen meg kell akadályozni.
294. oldal

Növekedni fog a nagyfelbontású digitális multispektrális űrfelvételek felhasználása és jelentősége.
307. oldal

Így az erdészek igen jelentős többsége teljesen elszakadt a vadásztattól.
314. oldal

Erdészeti Lapok
Az Országos Erdészeti Egyesület
folyóirata
CXXIX. évfolyam 10. szám
(október)
HU ISSN 1215-0398

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. Tagjai: Agócs József, Apatóczy István, dr. Balázs István, dr. Bartha Dénes, Bolla Sándor, dr. Bondor Antal, Bús Mária, Gencsi Zoltán, dr. Gőbölös Antal, Gyöngyössi Péter, dr. Kárpáti László, Kertész József, Kovács Gábor, ifj. Páll Miklós, Pápai Gábor (a bizottság elnöke), Rakk Tamás, Sántha Antal, dr. Sonnevend Imre, dr. Szikra Dezső, dr. Szodfridt István, Varga Béla, Wisnovszky Károly.

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR

TERVEZŐSZERKESZTŐ: SÁGI MARGIT

Szerkesztőség: 1027 Budapest,
Fő u. 68.

Telefon: 2016-293

Felelős kiadó: Dr. Lelkes Lajos

Kiadóhivatal: 1163 Budapest,
Koronafürt u. 44.

Telefon: 183-6575

Nyomdai munkák: Csathó és Társa Nyomdaipari Kft. Eger
Felelős vezető: Csathó Emil

A kézirat lezárva: 1994. szeptember 25.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. – 1900 – közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal.

Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149.

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Л. Маркуш:</i> Аерокосмические методы в лесном хозяйстве и в высшем спецобразовании	308
<i>Е. Фюрер-Д. Бранка-Л. Хорват:</i> Уровень загрязнения воздуха и его изменение	308

TARTALOM

ERDÉSZETI POLITIKA

<i>Dauner Márton:</i> A hazai és a nemzetközi fapiacról	289
<i>Szabados János:</i> Észrevételek dr. Czerny Károly cikkéhez	292
<i>Kádár Zoltán:</i> Az erdő – luciferi szemszögből (II.)	293
<i>Dr. Kósa Lajos:</i> Az államilag támogatott és szabályozott mezőgazdasági szaktanácsadás	296
<i>Reményfy László:</i> „Kinek a felelőssége?” ...	298
<i>Horváth Zoltán:</i> „Tulaj-előkészítés”	300
<i>Csuka Imre:</i> Csodaszér-e az erdővagyongazdálkodás?	302
<i>Bogár István:</i> Jan-Åke Lundén Vaxjö	304

ERDÉSZETI KUTATÁS

<i>Bach István:</i> Kandidátusi értekezés	305
<i>Márkus István:</i> A távérzékelés az erdőszetben és az erdőszeti felsőoktatásban	306
<i>Führer Ernő, Baranka Györgyi, Horváth László:</i> Ökológiai bázissterületeken mért légszennyeződésméret nagysága és változása	308

TERMÉSZETVÉDELEM

<i>Agócs József:</i> Erdő-tügy	311
Az „Erdő és klíma” konferencia állásfoglalása	312

VADGAZDÁLKODÁS - VADÁSZAT

<i>Dr. Tibay György:</i> Országos vadgazdálkodási előadássorozat	313
<i>Dr. Vicze Ernő:</i> Az erdősz-vadász ellentét	313

ERDŐKERÜLLEN

<i>Eszes Ferenc:</i> A tavaszi félév eseményei a közép-fokú erdőszeti oktatási intézményekben - 1994	316
<i>Apatóczy István:</i> Kívül a körön	317

KÖNYVESPOLC 318

EGYESÜLETI HÍREK 319

INHALT

<i>Dr. Márkus L.:</i> Die Fernwertermittlung im Forstwesen und in dem forstlichen Hochschullunterriente	306
<i>Führer E., Bdanckó Gy., Horváth L.:</i> Grösse und Änderung der Luftverschmutzung an der Basisfläche	308

CONTENTS

<i>Márkus, L.:</i> Remote sensing methods in forestry and in professional education	308
<i>Führer, E. - Branka, Gy. - Horváth, L.:</i> Air pollution level and its change	308

DAUNER MÁRTON

A hazai és a nemzetközi fapiacról

Az Erdészeti Hivatal elkészítette a belföldi és a nemzetközi fapiac helyzete és fejlődésének tendenciáira vonatkozó elemzését. Az 1993. évi külkereskedelmi forgalom forintban kifejezett változásait ismertetjük.

A külkereskedelmi adatbázis mennyiségi adatai számtalan hibát tartalmaznak, ezért a természetes és értékkadatok véglegesítése, értékelése csak a korrekciókat követően történhet meg. A hazai erdőgazdálkodás és faipar gazdasági, szervezeti átalakulása a belföldi és a nemzetközi fapiac folyamatos átrendeződése mellett valósul meg. Az elmúlt években a csökkenő belföldi fafelhasználásunk dinamikus strukturális átalakuláson ment át.

A forintban kifejezett fatermék-kivitelnünk 1991-ig jelentős növekedést mutatott, 1992-ben a kivitel dinamikája csökkent, 1993-ban pedig már visszaesés következett be. Az összes kivitel 8,7%-kal, míg az erdei termék kivitel több mint 20%-kal csökkent. A lemezipari termékek kivitelnének évek óta tartó növekedése 1993-ra mérséklődött ugyan, de így is elérte a 15%-ot.

A kereskedelmi forgalomban érezhetően csökkent az ipari faalapanyag, ugyanakkor emelkedett a feldolgozott félkész- és késztermék-behozatal. Az összes fatermék-behozatalunk több mint duplájára emelkedett, az 1990. évi 22 md Ft-ról 1993-ban 46,1 md Ft-ra. A növekedés egyértelműen a cellulóz- és papíripari termékek behozatalának drámai növekedéséből adódik. Az erdei fatermék behozatala 1992-től mutat csökkenést 1993-ban 7,7%-os, ugyanakkor tartós tendenciának mutatkozik a fűrészipari termékek behozatalának emelkedése, amely 1993-ban 24,2%-ot ért el. A lemezipari termékek behozatala 1992-ig növekedett, de 1993-ban az előző évhez képest 16,2%-kal esett vissza. Az 1993. évi behozatal legnagyobb növekedése a vegyes faipari termékek esetében következett be, mintegy 81,6%-kal. A cellulóz- és papíripari termékek behozatalának növekedési üteme a korábbi évekhez képest mérséklődött, 1993-ban 13% volt.

Fatermék külkereskedelmi forgalma (millió Ft)

	1986-90 átlaga	1990	1991	1992	1993	1993/1992 %
KIVITEL						
Erdei fatermék	3 311	3 954	6 543	6 377	5 046	79,1
Fűrészipari termékek	1 295	1 741	4 163	3 972	3 842	96,7
Lemezipari termékek	724	1 127	1 681	2 325	2 688	115,6
Vegyes faipari termékek	2 116	3 168	5 465	5 825	5 506	94,5
Fatermék összesen	7 446	9 990	17 852	18 499	17 082	92,3
Cellulóz- és papíripari termékek	2 305	2 967	4 036	7 418	6 581	88,7
MINDÖSSZESEN	9 751	12 957	21 888	25 917	23 663	91,3
BEHOZATAL						
Erdei fatermék	1 819	1 986	4 245	1 768	1 632	92,3
Fűrészipari termékek	3 566	3 676	4 792	5 551	6 892	124,2
Lemezipari termékek	868	698	1 187	2 037	1 707	83,8
Vegyes faipari termékek	518	512	1 625	1 391	2 526	181,6
Fatermék összesen	6 771	6 872	11 849	10 747	12 757	118,7
Cellulóz- és papíripari termékek	13 418	15 157	24 386	29 495	33 332	113,0
MINDÖSSZESEN	20 189	22 029	36 235	40 242	46 089	114,5
EGYENLEG						
Erdei fatermék	1 492	1 968	2 298	4 609	3 414	74,1
Fűrészipari termékek	- 2 271	- 1 935	- 629	- 1 579	- 3 050	193,2
Lemezipari termékek	- 144	429	494	288	981	340,6
Vegyes faipari termékek	1 598	2 656	3 840	4 434	2 980	67,2
Fatermék összesen	675	3 118	6 003	7 752	4 325	55,8
Cellulóz- és papíripari termékek	-11 113	-12 190	-20 350	-22 077	-26 751	121,2
MINDÖSSZESEN	-10 438	- 9 072	-14 347	-14 325	-22 426	156,6

A fatermék külkereskedelmi egyenlege az 1990. évi -9,1 md Ft-hoz képest -22,4 md Ft negatívumot mutat, 1993-ban az előző évhez képest 56,6%-kal tovább romlott.

A fatermék külkereskedelmi egyenlegének jelentős hiányára való tekintettel rendkívül aktuális a FAO/EGB Fabizottsága állásfoglalásának kiemelése:

Fel kell hívni az erdőgazdálkodásért és az egyéb faipari szektorokért felelős politikai döntéshozók figyelmét arra, hogy az erdészetet és a faipart mint egységes egészt kell kezelni, ez különösen azért fontos, mivel az ökológiai, a gazdasági és a társadalmi szempontból valóban fenntartható erdőgazdálkodás egyik, de legfontosabb feltétele az életképes faipar.

I. A BELFÖLDI FAPIAC HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI

Általános helyzet

A magyar gazdaság 1990. óta tartó szerkezetátalakítási folyamata a gazdaság súlyos visszaesése mellett történik. Ennek kihatásai ez idáig az állami erdőgazdálkodásban csak részben voltak érzékelhetőek. A fatermék belföldi piacon bekövetkezett visszaesést részben kompenzálta a nyugat-európai kivitel. Ez a hatás azonban 1993-ban elűnt, a kivitel gyors visszaesése az állami erdőgazdálkodók helyzetére is jelentős negatív befolyással bírt.

Az állami erdőgazdálkodás 1992-ben az Állami Vagyonkezelő Rt. tulajdonába ment át. A Földművelésügyi Minisztérium az állami erdőbirtok fe-

lett tulajdonosi jogokkal nem bír, erdő-törvénnyel és annak betartását ellenőrző szakhatósági szervezettel szabályozza az állami és a magán erdőgazdálkodást. Az állami erdőbirtokon gazdasági társaságok (1 millió hektáron 22 rt.) folytatják az erdőgazdálkodást. Az állam jövőbeli kivonulása az erdőgazdálkodásból a gazdasági társaságok működésének kockázatát növeli, ugyanakkor a gazdálkodó szervezetek hatékonyságát javítja. Az állami felelősségvállalás csökkenése az erdőgazdálkodók részéről várhatóan növeli a gazdálkodást bénító szabályozások enyhítésére való törekvést.

A kárpótlás ez idáig az összes állami erdőterület mintegy 10%-át érintette. A kárpótoltak részéről lenne kereslet az erdő iránt, de az állami erdőkben gazdálkodó rt.-k ebben ellenérdekeltek. Az erdőterületek fizikai felaprózódásával szemben súlyos szakmapolitikai indokok állnak. A kárpótoltak igényeinek kielégítésére az állami erdőterületek olyan módon való felajánlását lehet megtenni, amely nem sérti az erdőgazdálkodás szakmai elveit, törvényi szabályait, ugyanakkor több tízezer kistulajdonos (kárpótolt) tulajdonába adja az állami erdők egy részét.

A jelenleg megválasztott parlament a választások kiírásáig várhatóan nem fogja tárgyalni sem a kincstári, sem az erdő, sem a vadászati törvényt, ezek elfogadtatása valószínűleg a következő kormány feladata lesz. Az erdőgazdálkodás kormányzati irányításában új elemként megalakult a Földművelésügyi Minisztériumon belül az Erdészeti Hivatal szervezete. Az erdőtulajdonlásban bekövetkezett változások (a néhány ezer gazdálkodó szervezettel szemben mára több tízezer magántulajdonos birtokolja ugyanazt az erdőtulajdont) a szakigazgatás (erdőfelügyelet és az erdőrendezési szolgálat) korszerűsítését is sürgeti.

A hazai állami fafeldolgozó ipar gazdasági helyzete sokkal rosszabb képet mutat, mint az erdőgazdálkodás. A fafeldolgozó ipar veszteségei elérték a 3 md forintot, a termelő kapacitások nagy része kihasználatlan, ugyanakkor az 1 millió hektáron gazdálkodó erdőgazdaságok 310 millió forint veszteséggel gazdálkodtak. A fafeldolgozó ipar privatizációja vontatottan halad, a külföldi befektetők érdeklődése alacsony szintű, a többszöri sikertelen privatizációs pályázatok után többnyire a management is benyújtja privati-

zációs ajánlatát. Az elmúlt hetekben az MRP és a vezetői kivásárlásokra benyújtott hitelkérelmeket a bankok sorra elutasították, így ezen privatizációs konstrukciók iránt csökkent a bizalom, a belföldi tulajdonlasi remények lassan elhalnak.

1. Fakitermelés

Az ország fakitermelése 1992-ben 7,7%-kal esett vissza. Az üzemervekben szereplő kitermelési lehetőségek 79%-ban kerültek kihasználásra. Az állami erdőgazdaságok 91%-ban, míg a tulajdonváltás feszültségeivel terhelt mezőgazdasági szövetkezetek 70%-ban használták ki a fakitermelési lehetőségeiket. Az iparifa termelés 22,9%-kal csökkent, ugyanakkor a tűzifatermelés 6,3%-kal emelkedett.

Fakitermelés

1000 m³

	1990	1991	1992	1993	1994
	tény				várható
Fakitermelés	5 973,4	5 821,8	5 371,8	4 900,0	4900
ebből:					
Iparifa	3 518,2	3 329,0	2 565,1	2 150,0	2 100
Tűzifa	2 455,1	2 492,8	2 650,0	2 750,0	2 800

Fenyőrönk-piac

1000 m³

	1990	1991	1992	1993	1994
	tény				várható
Termelés	138,8	105,5	96,2	90,0	90,0
Behozatal	229,8	585,8	222,0	200,0	180,0
Kivitel	2,3	3,8	0,1	-	-
Belföldi felhasználás*	366,4	687,5	318,1	290,0	270,0

* Készletváltozás nélkül

Lombos rönk piac

1000 m³

	1990	1991	1992	1993	1994
	tény				várható
Termelés	1 906,5	1 687,2	1 349,9	1 100,0	1 100,0
Behozatal	15,7	35,0	10,0	10,0	10,0
Kivitel	121,8	71,5	131,3	250,0	250,0
Belföldi felhasználás*	1 800,4	1 550,7	1 128,9	860,0	760,0

* Készletváltozás nélkül

1992-93-ban az erdei fatermékek belföldi fapiacára a túlkínálat volt jellemző, az erdőgazdálkodók azon erdőállományok kitermelését sorolták előre (üzemtervi lehetőségeiken belül), amelyekből jövedelmezően tudták a piaci keresletet kielégíteni. A gyengébb minőségű erdőállományokban, ahol a kitermelt faanyag bevétele az erdőfelújít-

tás költségeit nem fedezte, fakészlet-felhalmozódás következett be.

2. Fenyőrönk-piac

A fenyőrönk-behozatal 1991. évi kiugróan magas behozatala az 1992. évben már nem ismétlődött meg, visszaesett az 1990. évi szintre. A nyugat-európai széldöntésekből származó olcsó, gyenge minőségű faanyag-behozatal a lecsökkent források miatt gyakorlatilag megszűnt. A fakereskedelmi vállalkozók rönk importjának belföldi fűrészüzemi feldolgozásából származó jövedelme nem volt elegendő rönkbehozatal hosszú távú fenntartására. Azok az állami vállalatok, amelyek a magán fakereskedők megbízására végeztek bérfelvágást, mára többnyire üzemek bezárására vagy a kapacitásaik

nagyon alacsony szintű kihasználására kényszerültek.

3. Lombosrönk-piac

A lombos rönk termelése 1992-ben 20%-kal, a behozatal több mint egy harmaddal csökkent, míg a kivitel 90%-kal emelkedett. A rönkkivitel a legjobb minőségű fűrész- és lemezipa-

ri alapanyagot érinti, ennek az alapanyagának az árát a belföldi fűrészipar nem tudja megfizetni. A külpiazi árhoz igazított belföldi rönkárak jelentős versenyhátrányt jelentenek fűrészüzemeinknek. Ennek a folyamatnak a következménye, hogy a fűrészüzemek közül egyre többet be kell zárni, ez azonban hosszabb távon a rönkárak csökkenéséhez vezet.

II. AZ ENSZ/EGB FABIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYE

Az ENSZ/EGB Fabizottsága, valamint a FAO Európai Erdészeti Bizottsága 1993 októberében Rómában tartott együttes ülésén, a Helsinkai Miniszteri Konferencia eredményeivel párhuzamosan, hangsúlyozta, hogy az erdők az emberi lét legfontosabb elemeként ökológiai, gazdasági előnyöket nyújtanak a társadalom számára.

Az erdők azon képessége, amely ezeket az előnyöket adja, csakis a fenntartható erdőgazdálkodással őrizhető meg.

Azt a tényt is végig kell gondolni, hogy a fenntartható erdőgazdálkodással olyan újratermelhető fanyersanyag termelődik, amely a vele versenyben álló anyagokkal összevetve számtalan környezeti előnyt mutat.

Az erdőgazdálkodás fő bevételi forrása a faiparnak és az egyéb fogyasztóknak eladott faanyag. Jelenleg Európa nagyobbik részén az erdők azon képessége, amely a folyamatos és fenntartható társadalmi és környezetvédelmi előnyöket szolgálja, oly módon károsodik, hogy a kis átmérőjű fatermek gyenge kereslete gazdaságilag el lehetetleníti Európa erdeiben a gyérítések végrehajtását. Továbbá figyelembe kellene venni, hogy néhány területen az erdők többcélú szolgáltatásainak biztosítása mára az erdő tulajdonosainak rendkívül komoly megterhelést jelent. Azokban az országokban, ahol a paraszti erdőbirtokok súlya jelentős, továbbá a lakosság foglalkoztatásának és megélhetésének a legfőbb forrása az erdő és a faipar, ott az erdők stabilitásának, életképességének, termőképességének csökkenése komoly társadalmi és gazdasági kockázatot jelent. A kis átmérőjű fatermek gyengülő keresletéhez hozzájárul a hulladékpapír ismételt felhasználásának gyors növekedése. A hulladékpapír újrafelhasználásának kedvező hatása az, amikor a hulladékhasznosítás kényszere csökkenti magát a hulladékot, de ezzel egyidőben csökkenti a papírgyártásra alkalmas faanyagot, különösen a kis átmérőjű papírfának a keresletét is. A

kialakult helyzetre való tekintettel az egyesített ülés az alábbi határozatot hozta:

1. A kis átmérőjű faanyagok új elhelyezési területeit oly módon kellene fejleszteni, hogy kitáguljanak a már meglévő elhelyezési területek. Az egyik ilyen lehetőség, amelyet hatékonyan kellene támogatni: a faanyagot, különösképpen a kisméretű fának az energetikai célú felhasználása. A másik lehetőség, hogy a gyengébb minőségű hulladékpapír energiaforrásként kerüljön hasznosításra. A fa olyan újratermelhető nyersanyag, amely lehetőséget kínál a fosszilis tüzelőanyag-felhasználás csökkentésére.

2. Fel kell hívni az erdőgazdálkodásért és az egyéb szektorokért felelős politikai döntéshozók figyelmét arra, hogy az erdészetet és a faipart mint egységes egészt kell kezelni, ez különösen azért fontos, mert az ökológiai, a gazdasági és a társadalmi szempontból valóban fenntartható erdőgazdálkodás egyik, de legfontosabb feltétele az életképes faipar.

Ezek az intézkedések egy olyan, a helyes irányba való erdőgazdálkodást fognak bátorítani, amely ily módon képes lesz mindazon többcélú szolgáltatást biztosítani, amelyet ma a társadalom elvár tőle.

Kereskedők figyelem!

Minden Magyarországon forgalomban levő elektromos és motoros fűrészhez

FÜRÉSZLÁNC – CSILLAGKERÉK – GYŰRŰ –
VEZETŐLEMEZ RENDELHETŐ
A KÉPVISELETNÉL

Felvilágosítás:

Külkereskedelmi Képviseleti Kft. H-1016 Budapest,
Orom utca 10. fszt. 2.

Telefon: 267-1180, 162-1199. Telefax: 267-1179.

Észrevételek dr. Czerny Károly cikkéhez

Dr. Czerny Károly erdőmérnök kollégánk az Erdészeti Lapok július-augusztusi számában kiváló érzékkel szakmai „Achilles-sarkunkat” célozta meg „Erdőgazdálkodás nyereségesen és lehetőleg tulajdonosként” c. cikkében.

Megjegyzéseinek ugyan nem lényegi eleme, de a hiteles tájékoztatás úgy kívánja, hogy reagáljak arra a megjegyzésre, miszerint „az erdőgazdaságokkal szembeni nyereséglvárás szakmailag és közgazdaságilag is megalapozatlan, meglepő és irreális összegekre emelkedett.” A cikk azt sugallja, hogy az új gazda, az ÁV Rt. támaszt megalapozatlan követelményeket. Ezzel a megállapítással szemben **a tények a következők:**

Az ÁV Rt. működésének első tulajdonosi évében, 1993-ban nem határozott meg sem reális, sem irreális nyereséglvárását. Ez vitatható döntés volt, de figyelembe kell venni, hogy a cégek átalakulása ebben az évben történt, ami – legalábbis a mérleg szerinti eredmény előírását – értelmetlenné tette. 1993-ban a nyereséges társaságok adózás előtti nyeresége 240 millió Ft volt (ez zömében féléves működés eredménye), amelyből differenciáltan 43 millió Ft osztalékot fizettek a részvénytársaságok az ÁV Rt.-nek. Ez összesítve kevesebb, mint a korábbi állami vagyon utáni 25%-os osztalék. Sok esetben egyáltalán nem, jellemzően pedig a nyereség 10%-ában határoztuk meg az osztalékot.

1994-re az ÁV Rt. összesen **190 millió Ft** nyereséget írt elő a 18 erdészeti részvénytársaság számára (a FEFAG nélkül). Ez a saját tőke arányosan 0,8%, jegyzett tőke arányosan pedig 1,9%, adózás előtti nyereséglvárást jelent. Ebből 0,3–0,8% részvény utáni osztalék fizethető a tulajdonosnak, ami a banki kamat töredéke. Az 1994. évi I. féléves eredmény tényszáma **630 millió Ft**. Mindebből látszik, hogy **a nyereséglvárás valóban irreális volt, irreálisan alacsony.**

Ehhez az elváráshoz azonban kapcsolódik az erdővagyon megőrzés, gyarapítás, az erdőfelújítások szakmai követelményeinek betartási kötelezettsége, amelyet a vezérigazgatókkal szemben alkalmazott szankciókkal érvényesít az ÁV Rt. Az osztalékfizetés megállapításakor, valamint a nyereség előírásakor csökkentő tényezőként vettük figyelembe az Erdőfenntartási Alapnak történő befizetések likvidításra gyakorolt negatív hatását.

Összességében tehát a „szélesebb szakmai kör” (idézet Czerny kollégától) nem szolgált mohó gazdát. Kár, hogy a szerző értékes gondolatait ellenőrizetlen és valótlan információval vezeti be. Teljes mértékben egyetértek Czerny kollégával abban, amit a gazdasági és nem gazdasági erdők

közötti különbségtétel szükségességéről és a közfeladatok állami támogatásáról ír. Ennek azonban logikus következménye, hogy **az OEA rendszerének meg kell változnia**, hiszen jelenleg az Alapon keresztül a gazdasági erdők hozamából pótoljuk a közfeladatokra jutó szűkös forrásokat.

Amivel érdemben vitatkozni szeretnék Czerny Károllyal, az **az erdészek tulajdonosi pozíciójával** kapcsolatos gondolatmenete.

A gondolatmenet kiindulási pontjának helyességét vitatom, azt tudniillik, hogy szolgálni csak cselédként, megalázott és elszegényedett helyzetben lehet.

Mindenekelőtt az erdőbérletről:

Általában kerülendőnek tartom az erdőbérleti jogviszonyt, függetlenül attól, hogy a bérlő tőkés vagy erdészek közössége. A bérlő motivációi ugyanis nem a szakképzettségtől függenek. A haszonbérlő – hiszen nyilván erről van szó – nem érdekelt a hosszú távú gondolkodásban. A tulajdonos, különösen az erdőtulajdonos azonban nemcsak a haszonban, hanem a vagyonmegőrzésben, gyarapításban is mindig érdekelt. Az alkalmazott viszont a gazdája elvárásainak kell, hogy megfeleljen. A motivációk alapján a gazda inkább tulajdonos, mint bérlő legyen.

A tulajdonos a hozzáértő, jó szakembert megbecsüli, és nem tekinti cselédnek. Az elszegényedés mértékét tehát nem az erdészek státusa, hanem a költségvetés állapota, a közfeladatok finanszírozásának lehetősége határozza be. Ideális helyzet az, amikor az erdőtulajdonos egyúttal szakember is. Ám a kapitalizmusban, különösen az eredeti tőkefelhalmozás idején nem jellemző, hogy a vagyon és a szakértelem azonos személyek birtokában legyen.

Nem hiszem, hogy az erdészek iránti társadalmi szimpátiának használna egy olyan törekvés, amely az állami erdővagyon kedvezményes vagy ingyenes megszerzésére irányulna a szakértelemre hivatkozva. Éppen a vállalati tanácsi irányítás – amely kvázi tulajdonosi jogokat adott – rontott sokat a szakmánk megítélésén és csökkentette az erdészek általában önzetlen, közérdekre apelláló, erdővagyonföltő kritikáinak hitelét.

Végül szívből kívánom, hogy minél több erdész kolléga legyen erdőtulajdonos, lehetőleg ne törpebirtokon, és minél többen szolgáljanak tisztességesen megfizetett alkalmazottként. **A két szerep összetévesztésétől azonban** – különösen állami alkalmazottak esetében – **óvakodni kell**, nem utolsósorban szakmánk presztízse miatt.

Szabados János